

قصه های
هزارگی

افسانه های
آیزوپ یونانی
(کتابِ اوّل)

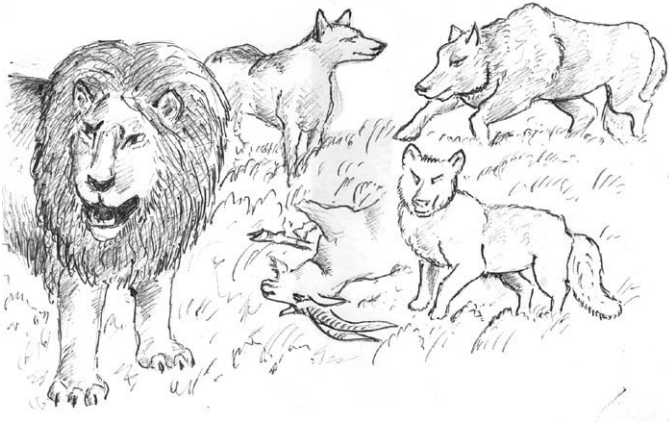
شماره ۱۵

فرهاد زاهدی

① حصّه گی شیر

یک شیر قد یک روباه، یک شغال و یک
گُرگ دَ شِکار رَفت. اونا تَلاش کده تَلاش کده
تا که یک آهوی نَر ره پَیدا کد و زُود اُوره
کُشت. بسه سوال پَیدا شُد که ” چه رقم ای لاش
ره تَقسیم کنی؟ ” شیر گُفت:
” ای ره چار تَقسیم کنی. ”

دیگه
حیوانا اُو
ره پوست
کده،
قَیله
قَیله کد و

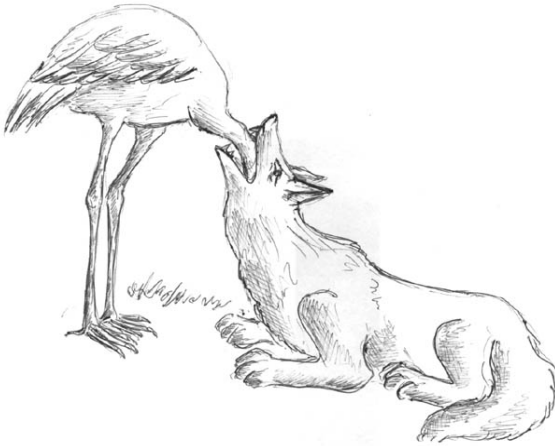
دَ چار حِصَّه تَقْسِيمِ كَد. اَزُو پَس شِیر پِیش لَاشِه
ایسته شُدِه نَظَرِیَه خُو اِعلَان كَد:

”حِصَّه اَوَّل اَزْمِه یِه اَز خَاطِرِ اَزِی كِه مَا
پادشاهِ جَنگَلِ اَسْتَم. حِصَّه دُوَم اَزْمِه یِه اَز خَاطِرِ
اَزِی كِه مَا قَاضِی مُطَلَق اَز شَمُو اَسْتَم. حِصَّه سُوَم
اَزْمِه یِه اَز خَاطِرِ اَزِی كِه اِی اَهْوِی نَر رِه دَوَنده
دَوَنده، مَا گَرِفْتَم. حِصَّه چَارُم رِه مَا تُوخ مُونَم كِه
كِی دِل اَزِی رِه درِه كِه پَنجِه خُو بِلِه شِی بیلِه.
رُوباهِ غُر زده دُم خُورِه مَابِینِ پَای خُو
گَرِفْتِه رَفْت و نَالِه كَد:

”هَمَف، هَمَف... اَرِه! مَو دَ زَامَتِ شَرِیكِ اَسْتِه،
لِیكِن دَ طَعْمِه حِصَّه نَدَرِه.“

② گُـرگ و قوتو

یک گُـرگ حَـرِیصانه یک حَـیوان ره که
کُـشته بُـود، مُوخورد. یکدَـفه یک ریزه اِـسْتُغو دَـ
کُـتوک شی

بَـند مَـند.

اَـو نَـتَنِـسْت

که اِـسْتُغو

ره قُـرْت

کَـنه، چَـند

وخت بَـعد گُـلون شی زِیاد دَـرد مُوکد و گُـرگ اِی سُو
و اَـو سُو مِیگشت و ناله مُوکد و بَـلدِه یگُو چِیز
تلاش کد که دَـردِ گُـلون شی ره گُم کَـنه. از هر
کس که قد شی دَـ راه رُوی دَـ رُوی مُوشد درخاست
مُوکد که اِـسْتُغورِه از گُـلون شی بُـور کَـنه. اَـو

مُوگفت:

”هر چیزی ره که خوش تُو آماد ما تُو ره
میدم، اگه فقط اُمی استغوره از گلون مه بُور
کنی.“

یک قوتو قانع شد که استغوره بُور
کنه. اُو دَ گرگ گفت:

”تُو دَ یک بغل خاو شو و دان خُو ره خُوب
واز کنو.“

بعد ازو قوتو سر خُو دَ منه کتوکِ گرگ درو کد
و استغوره سست کده بُور کد.

قوتو پس ازی کار گرگ ره گفت:
”تُو مهربانی کده اُمو جایزه ره که وعده
کده، بیدی.“

گرگ قاه قاه خنده کده دندون خُو نشو
دده گفت:

”مُطْمَينِ باش! تُو كه سَر خُو دَ مَنِه كَٹُوکِ

گُرگِ دَرُو کدی و جور و تیار پس بُور کدی

اونمُو، جایزه تُو آسته.“

حَقِشِناسی و حِرصِ یکِ جای جَمعِ نَمُوشه.

③ مَرْتِيكِه و مار

بچه يك مَرْتِيكِه دِهاتِي بيخبر از دُنيا، دُم
يك مار ره لَغَد كد. مار اُو ره كند و اُو بچه مُرد.
آتِه ازو بچه تاوَر خُو ره گِرْفته مار ره دَوَنده

دَوَنده گير كد

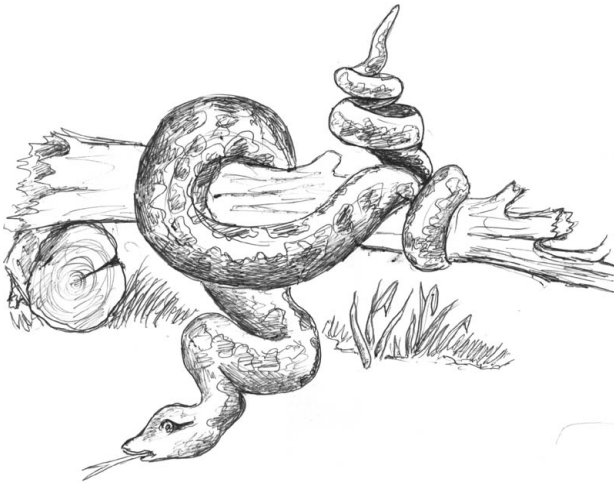
و دُم شِي ره

مُونِطِي كد. مار

بَلدِه پور

گِرْفتو از

مَرْتِيكِه

چَندين گُو و گوسپونِ ازو ره كَنده كُشت و

بِسِيار تاوان دَازو رَسَنده. ديغو قَد خُو فِكر كد

كِه ”بايد رابِطِه خُو ره قَد مار خُوِب كَنم.“

بَلدِه آزي كار اُو يك مِقْدار نان و عَسَل ره گِرْفته

دَ دَانِ غَارِ مَارِ بُرْدِ وَاوَرِهْ گُفْت:

”بیه که کینه ره پُرمُشت کنی و

یکدیگه خُوره بُبُخشی. تُو حق دَشْتی که بچه

آزمه ره جزا دده بُبُکشی و پور خُو آز مال و گو آز

مه بگیری. دَ حَقِیْقَتِ ما هم حق دَشْتُم که از تُو

اِنْتِقَامِ بگیریُم. آلی که مو هر دُو باید اِطْمِنان

دَشْتِه بَشی که دُشْمَنِ نِیستی. آیا مو میتنی

که قَدِ یکدیگه خُور فِیْقِ بَشی؟”

مار گُفْت:

”نَه نَه، ای هدیه خُوره گِرْفْتِه بُبَر. تُو

ایچ وخت مَرگِ بچه خُوره پُرمُشت نَمیتنی و ما دُم

خُوره.”

زخمِ میتنه که بَخْشیده شنه لیکن

پُرمُشت نَمُوشه.

③ موشِ شاری و موشِ دِهاتی

آلی باید ای ره بُفامی که یک زمان یک
موشِ شاری بَلدِه مُلاقاتِ بولِه خُو دَ دِهاتِ رَفت.

موشِ شاری زیاد

مَغْرُور و بَدخُوی

بُود. مگر بولِه

شی اُو ره زیاد

خوش دَشت و اُو ره

از تای دِلِ خوش

آمَدِ گُفت و بَلدِه شی لوبیا، قَدید، پَنیر و نان
سَرِ دِستَرخو اُورده دَ نهایتِ خُوبی پیش شی تیار
کد. مگر موشِ شاری قَدِ خَنتومايله سُونِ نان
بِینی خُو بالِ گِرَفته گُفت:

”بولی جان! ما خُو ایچِ نَمُوفامم، تُو چَطُور

میتنی که ای نان فقیرانه ره میل کنی. آرِه
تو د ای دهات ازی کده نان بهتر پیدا نمیتنی؟
اگه قد از مه بوری ما توره نشو میدیم که چه
رقم کس باید زندگی کنه. اگه تو یک هفته د
شار بُمنی، تعجب مونی که چطور د ای دهات
زندگی تنسته.

وختی ای گپ شد هر دوی شی سون شار ری
شد و تا نیمه شاو د اونجی رسید. موش شاری د
احترام گفت:

”تو د یک نان خوشمزه پس از سفر که تو
ره خوب منده کده ضرورت دره، که مندگی توره
از بین بیره.“

موش شاری بولِه خوره د یک اُتاقِ نان
خوری کُته و عظیم بُرد و نانِ باقی منده ره
پیدا کد. هر دو موش کیک و کلچه و تمام

خوردنی های خوشمزه ره خورد. یکدغه اونا آوازِ
غوغو شنید. موش دهاتی پرسید:

“ای چیز آسته؟”

موش شاری گفت:

“ای فقط سگِ خانه آسته!”

موش دیهاتی گفت:

“فقط سگ؟! ... ما ای رَقم موسیقی ره دَ

وختِ نانِ شاو خوش ندرُم!”

پس از چند لحظه دروازه واز شد، دُو سگِ

کَته بد قواره اَماد. آر دُو موش شروع دَ توتا کد

و موشِ دهاتی گفت:

“خدا حافظ بولی جان.”

موشِ شاری پرسید:

“چره ایقس چابوک موری؟”

موشِ دهاتی جواب دد:

”خوردونِ لوبیا و قدید د آرامی بهتر از خوردون
کیک و کُلچه د ترس آسته.“

⑤ زاغچی و روباه

یکدفعه یک روباه، یک زاغچی ره د حالِ پرواز دید که یک تیکه پنیر ره د قوشون خو گرفته رفت بله یک شاخه درخت شیشته. روباه د دل خو گفت:

”ای پنیر بلده
آزمه باید باشه که ما
روباه آستم.“
او قدم زده خود
خو د تای درخت رسنده
گفت:
”روز بخیر“

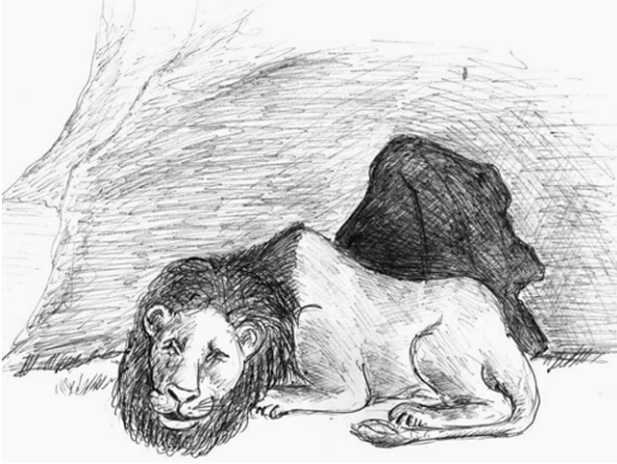
زاغچی خانم، امروز شمو چقس خوب معلوم موشید!
چقس پره‌ای تو جلجلی یه، چیم تو چقس روشنی

آسته! آواز تُو از دِیگه مُرغکو کده حتماً خُوبتر
و شیرین تر آسته، اَمُو رَقم که اندام تُو خوشنما
یه؛ زیاد نه فقط یک بیت اَگه بَلده از مه
بِخانی، تا ما تُو ره مَلِکِه مُرغکو حِسَاب کَنم.“
زاغچی سَر خُو تا کد و بَعَد از یک لَحظه
نُول خُو ره واز کد که آواز بِخوانه، یک دم پَنیر
از نُول شی دَ زمین تا پَرید. روباه زُود پَنیر ره
چُور کد و گُفت:
”ای خُوب شُد، ما اینمی ره میخاستم. دَ بدلِ
آزی پَنیر ما تُو ره یک نَصیحت مُونم که دَ
آینده بَلده تُو کار بایه:

”دَ چاپلُوس ایچ وَخت اِعتبار نَکُو.“

⑥ شیرِ ناجور

یک شیر دَ وختِ ناجوری از غارِ خُو بُور شُد
که نَفَس تازه کنه. اُو دَ حالِ مَرگِ بُود. دِیگه
حیوانایی که

شیر اُوناره
شِکارِ مُوکد
دَوَرِ شیرِ جَمع
شُد. شیر
لَحظه دَ لَحظه

حالِ شی بدتر شُدِه مورَفَت. وختی اونا شیر ره دَ
حالِ مَرگِ دیدِ قَدِ یکدیگه خُو گُفت:
”آلی وختِ ازی رَسیده که شیر باید حساب
پَس بیدیه.”

خِرَس سُونِ شی اَماد و اُو ره دَندو گِرَفَت،

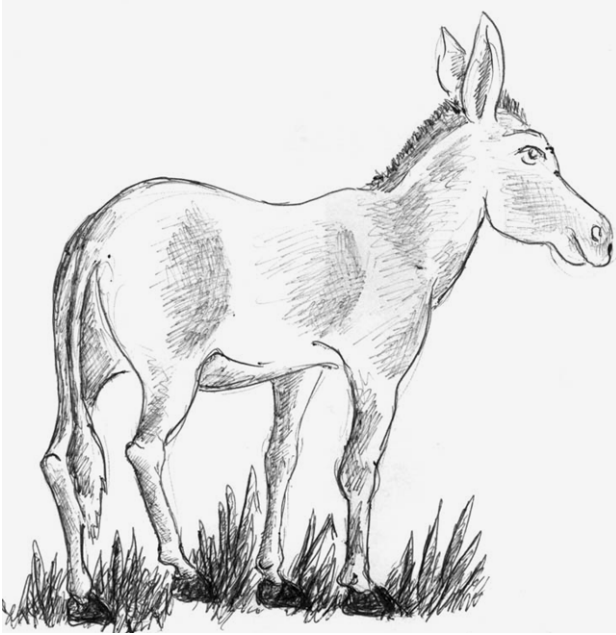

نَرگَوَ اَمَاد اَوْ رِه شَاخ زِد. تيسه شير دَ حَالِ مَرگ
بُود و بيلار اُفْتِيدِد. خَر که فاميد از خَطَر بُور
اَسْتِه رَفْت دُم خُو سُونِ شير چَرخ دد و چَند لَغَدِ
مَاکَم دَ رُوِي شِي زِد. شير قَد خود خُو ناله کد:
”اِي دَ مَرگ خُو مُرْدو يه.“

**فَقَط بَز دِلُو اَسْتِه که بَز رِگوارا رِه دَ وختِ مَرگ
تَوهين مُونه.**

④ خَر و سَگ

یک روز یک ارباب دَ طَبِیلَه خُو آماد که
حیوانایی بار کَش شی اُمونجی بُود. دَ بَینِ

حیوانایی ازو
یک خَر بُود که
اُوره زیاد خوش
دَشت و اُوره
خُوب آو و عَلف
مِیدد و خَرِ
سُواری شی بُود.
سَگِ ارباب هم

قَد شی آماد و رَقص مُوکد، و گِرد خونده خُو تُوپ
تُوپ کده قِیرد و خیز کده خوشحالی مُوکد.
ارباب دِست خُوره دَ جیب خُو کده یگو چیز

خوردنی خوشمزه بلده سگ بُور کده پیش شی
پورته کد.

اُو دَ سرِ زمینای

خُو تا شد و دَ یک

کمر شیشته

کارگرای خُوره امر

دد که کار کنه. سگ

ٹوپ کده دَ بغل

خونده خُو شیشته و خونده شی سر آزوره لَخشم
مُوکد.

خَر که ای چیزا ره دید خود خُوره از آخور
ایله کده شروع دَ قیرد و لَغد کد و خود خُوره
سگ اَلّی مُوکد. خونده شی از خنده، خود خُو
گرفته نَمیتَنِست. خَر رَفَت که سگ اَلّی دَ بغل
خونده خُو بشیه، پایای خُوره دَ بغل خونده خُو

ایشت. نوکرای ارباب قد سوٹہ و چر شاخ د جانِ
خرا یله شد و اوره یاد دد که:

”مسخرگی و بی تربیه گی مزاع شده نمیتنه.“

⑧ شیر و موش

یک وخت یک شیر دَ کمرِ خاو کدد که یک
موش بَلِه پُشت شی ٹوپ ٹوپ کده تا و بال
مورفت. شیر از ٹوپ ٹوپ ازو بیدار شد و موش ره
دَ تاي پَنجِه خُو گرفت
و دان خُو واز کد که او
ره نوش جان کنه.

موش جیغ زد:

”او پادشاه

بُبخشی، اِم دفعه مَره

بُبخشی. ما ای اِحسانِ از توره ایچ وخت پُرمُشت

نَمونم. کی موفامه که یک روز ما دَ کارِ از تُو

نیمسو نَشْنم.”

شیر آزی توره موش خوش شی آماد و پَنجِه

خُورِه بال کد و موش ره ایله دد و موش رَفت. یک
زمانِ دیگه شیر دَ جال بَند مَندد و شِکارچیا
کوشِش کدد که اُورِه زنده دَ پیشِ پادشاهِ خُو
بُبره. پس اونا اُورِه دَ یک درخت بَسته کده و
رَفتد که یگو چیز بلده بُردونِ شیر بیره. موش
اتفاقی ازونجی تیر موشد، شیر ره دید که دَ
حالِ بد مَنه جال بَند مَنده. موش رَفت و تارای جال
ره خیده مونی کد و شیر، پادشای جنگل ره از
قید و بَند آزاد کد. موش شیر ره گُفت:
”مه راست نگفتم که یک روز دَ کار تو
نیمسو موشم؟“

**دوستِ چوقنی میتنه که یک دوستِ قدرتمند
شنه.**

⑨ قَرَقُولاد و دِیگه مُرغکو

یک وخت، یک دیغو تَخْم لُوخ ره بَلِه یک

زَمین کِشت مُوکد. دَمُونجی یک قَرَقُولاد قَد

دِیگه مُرغکو

دانه میچید و

مُوخورد.

قَرَقُولاد که

دیغوره دید،

رُوی خُو سُون

دِیگه مُرغکو

کده گُفت:

” ازی مَرْتیکه اِحْتیاط کنید.“

دِیگه مُرغکو پُرسید:

” چره، ای دیغو چیز کار مُونه؟ ”

قَرَقُولاد گُفت:

” اَوْ تَخْم لُوح رِه دَ زَمِين كِشْت مُونِه،

هوشيار بَشِيد و هَر دانه لُوح رِه اَز زَمِين جَمع
كنيد، اگِه نِه پَشيمو مُوشيد.“

ديگِه مَرغكو دَ تورِه قَرَقُولاد ايچ اِعتنا
نكد. لُوح آهسته آهسته سويه كده كُته شُد،
تا كه ديغو اُو رِه دِر و كده از و تار جور كد و اَز
تار جال جور كد.

مَرغكو كه اَز نَصِيحَتِ قَرَقُولاد بد بُرده
بُود كُل شِي مَنِه جال بَند مَند كه اَز لُوح جور
شُد. قَرَقُولاد كه اُونَا رِه ديد گُفت:

” شُموره نَكُفته بُو دُم؟“

**تُخْم فَيِتْنِه رِه خُشك كنيد، اگِه نِه كُته شُنِه
شُموره تَباه مُونِه.**

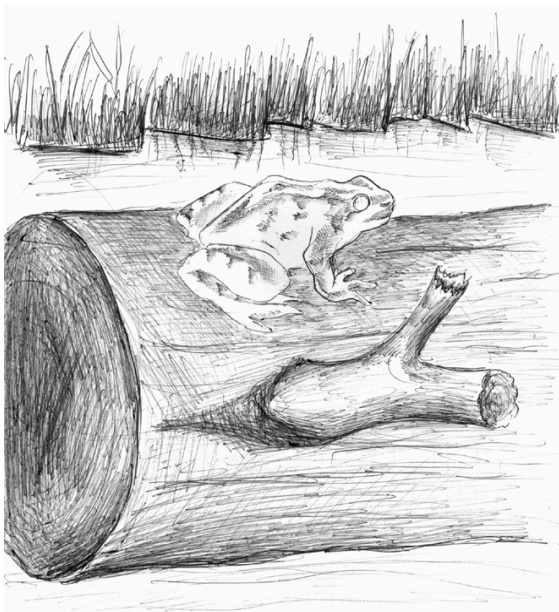

۱۰ درخاستِ قوقریا بلده

یک شه‌ن‌شاه

دَیک کَن‌دَوی یک بُلُگ قوقری زندگی

مُوکد که زندگی ازونا مُطابقِ دِل شی پیش

مورفت و اونا از

زندگی خُو خوش

بُود. اونا بی بیم

از کُدم کَس دَ بَینِ

اَو چَچلی کده

مستی مُوکد و ایچ

کَس اونا ره آزار

نمی دد و مُزاحِم نمُوشُد. مگر بعضی شی

گُفت که:

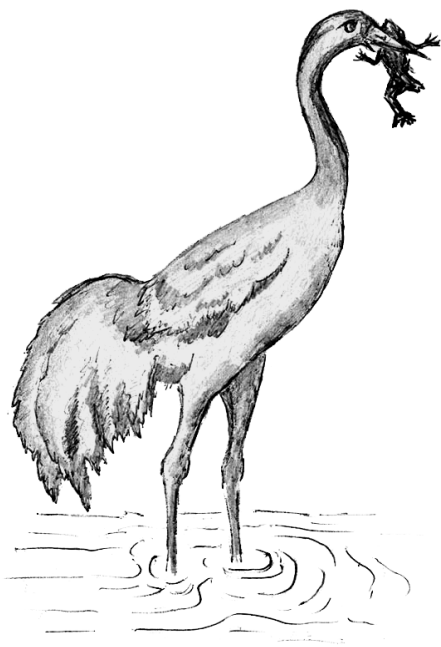
”ای صَیحیح نیه، مو ای زندگی ره خوش

ندرِه. مو باید یک حاکِم دَشته بَشی که بَلدِه
آزمو قانونِ آسَاسی جور کنه. بَلدِه آزی مَقصد
تَصمِیم گِرِفت که یک درخاست دَ پیش شَهَنشاه
رِیی کنه:

”شَهَنشاهِ قُدِرتَمَند! دَزمو یک حاکِم
قُدِرتَمَند رِیی کُو که بَلدِه آزمو قَانُونِ جور کنه
و سرِ آزمو حُکومتِ کنه.“

شَهَنشاهِ سرِ بُوڈبُوڈِ ازونا خَنده کده یک
کُوندِه چوره رِیی کد. کُوندِه چو دَ بَینِ آو تا
پَرید و جَلغُجُلُوغ کده پیش یک بُلُوگِ قوقری
رَفت. وختی دَ بَینِ قوقریا رَسید، نَزدِیک بُوڈ
که قوقریا از ترس زَرترق شُنه. کُلِ قوقریا
سُونِ بُرُونِ آو دُوتا کد و ایستا شُدِه پس سُون
ازو بَلایی وَحشتناک توخ کد. مَگر اَمُو ایچ از
جای خُو شور نَخورد تاکه یک دُو قوقری دِل کد

که سُون شی بوره حتا دلیری کده اوره دست
بزنه. او ایچ حرکت نکد، تا که یکی از دلیر
ترین قوقری ها بله کُنْدَه کَته ٹوپ کده شروع
دَ ٹوپ ٹوپ کدو و

رَقص کد. بعد ازو
دیگای شی هم بله چو
بُور شده شروع دَ رَقص
کدو و ٹوپ و خیز
کد.

گَلِه قوقری رَقم
همیشه اَلّی دَ زندگی
خُو اِدامه دده دَ کونْدَه

چو ایچ تَوَجُه نَدَشْت، تا ای که قوقریا ازی حاکم
و حُکومت شی ایچ خوش نَشْد. بسم یک درخاست
دیگه بلده شَهَنشاه رَیی کد و احوال دد که:

”مویک حاکِمِ اصلی می خاهی که سرِ آزمو
صَحیح حاکِمیت کنه.“

ای کار شَهَنشاه ره زیاد قار کد. ایِم دَفه اُو یک
دنه ماهی خورک یعنی چیلوره ری کد که اونا
ره دانه دانه مُوخورد. قوقریا پَشیمو شُد مگر
فایده نکد. چره که بسیاری ازونا خورده شُد.

**نَبُودونِ یک حُکومت، بهتر از حُکومتِ
ظالِمانه آسته.**

فهرست

۱	حصه گی شیر
۳	گرگ و قوتو
۶	مرتیکه و مار
۸	موش شاری و موش دیهاتی
۱۲	زاغچی و روباه
۱۳	شیرناجور
۱۶	خر و سگ
۱۹	شیر و موش
۲۱	قرقولاد و دیگه مرغکو
۲۳	درخواست قوقریا بلده
	دشتون یک پادشاه

ای کتاب د لهجه هزارگی نوشته شده و بخصوص برای سواد آموزی

مشخصات کتاب

نام کتاب:	افسانه های آیزوپ (۱)
نویسنده:	آیزوپ یونانی
ترجمه:	فرهاد زاهدی
ناشر:	موسسه سواد آموزی و فرهنگی هزارگی
رسام:	فرهاد زاهدی
نوبت چاپ:	اینترنت (پی دی ایف)
تاریخ:	۲۰۱۵ (۱۳۹۳)

Book Information:

<i>Book Title:</i>	<i>“Aesop’s Fables” (selection #1)</i>
<i>Author:</i>	<i>Aesop</i>
<i>Translation:</i>	<i>Farhad Zahidi</i>
<i>Publisher:</i>	<i>Hazaragi Literacy & Culture Organization</i>
<i>Illustrations:</i>	<i>Farhad Zahidi</i>
<i>Edition:</i>	<i>e-book (pdf)</i>
<i>Year of publication:</i>	<i>2015 A..D./ 1394 A.H.</i>

مؤسسه ستاد آموزی و فرهنگی هزاره‌گی